

**TRANSPORT-LOGISTIKA INTEGRATSIYASI ASOSIDA QASHQADARYO
MINTAQASINING IQTISODIY SALOHIYATINI KENGAYTIRISH**
EXPANDING THE ECONOMIC POTENTIAL OF THE QASHQADARYO
REGION THROUGH TRANSPORT AND LOGISTICS INTEGRATION

Maxmanov Asliddin Shokir o'g'li

*Qarshi xalqaro universiteti Iqtisodiyot va
muhandislik kafedrasida assistenti
asliddinmakhmanov@gmail.com*

Annotatsiya. Mazkur maqolada transport-logistika integratsiyasi asosida Qashqadaryo mintaqasining iqtisodiy salohiyatini kengaytirish masalalari ilmiy jihatdan tahlil qilinadi. Hududiy iqtisodiy rivojlanish sharoitida transport infratuzilmasi va logistika xizmatlarining o'zaro integratsiyalashuvi raqobatbardoshlikni oshirish, resurslardan samarali foydalanish hamda barqaror iqtisodiy o'sishni ta'minlovchi muhim omil sifatida namoyon bo'lmoqda. Tadqiqotning asosiy maqsadi Qashqadaryo mintaqasida transport-logistika tizimining hozirgi holatini baholash, integratsiya jarayonlarining iqtisodiy samaradorlikka ta'sirini aniqlash hamda uni rivojlantirish bo'yicha ustuvor yo'nalishlarni asoslashdan iborat. Tadqiqot jarayonida rasmiy statistik ma'lumotlar, iqtisodiy-statistik tahlil, taqqoslama usul va iqtisodiy baholash metodlaridan foydalanildi. Transport xizmatlari hajmi, yuk tashish ko'rsatkichlari, logistika infratuzilmasining rivojlanganlik darajasi va investitsiya faolligi integratsiya darajasini baholashda asosiy indikatorlar sifatida tanlandi. Olingan natijalar transport-logistika integratsiyasining transport xarajatlarini qisqartirish, ta'minot zanjiri samaradorligini oshirish, investitsiyaviy jozibadorlikni kuchaytirish hamda sanoat va savdo faoliyatini rag'batlantirishga ijobiy ta'sir ko'rsatishini tasdiqladi. Maqolada multimodal transport tizimlarini rivojlantirish, zamonaviy logistika markazlarini tashkil etish va raqamli logistika platformalarini joriy etish orqali integratsiya samaradorligini oshirish bo'yicha amaliy takliflar ishlab chiqildi. Tadqiqot natijalari hududiy iqtisodiy strategiyalarni shakllantirishda va transport-logistika siyosatini takomillashtirishda muhim ilmiy-amaliy ahamiyatga ega.

Kalit so'zlar. transport-logistika integratsiyasi, Qashqadaryo mintaqasi, hududiy iqtisodiyot, iqtisodiy salohiyat, logistika xizmatlari, transport infratuzilmasi, yuk tashish, ta'minot zanjiri, multimodal transport, logistika markazlari, raqamli logistika, investitsiyaviy jozibadorlik, hududiy raqobatbardoshlik, iqtisodiy samaradorlik, transport xizmatlari hajmi, logistika infratuzilmasi, iqtisodiy rivojlanish, eksport-import jarayonlari, hududiy integratsiya, transport siyosati, logistika boshqaruvi, barqaror iqtisodiy o'sish.

Kirish. Hozirgi globallasuv va iqtisodiy integratsiya jarayonlari sharoitida transport va logistika tizimlarining samarali faoliyati hududiy iqtisodiyot rivojlanishining muhim shartlaridan biri hisoblanadi. Transport infratuzilmasi va logistika xizmatlarining o‘zaro uzviy integratsiyalashuvi ishlab chiqarish jarayonlarining uzluksizligini ta’minlash, mahsulot va xizmatlar harakatini tezlashtirish, xarajatlarni optimallashtirish hamda hududlarning raqobatbardoshligini oshirishga xizmat qiladi. Shu jihatdan, transport-logistika integratsiyasi masalasi zamonaviy iqtisodiy tadqiqotlarda ustuvor yo‘nalishlardan biri sifatida e’tirof etilmoqda.

O‘zbekiston Respublikasida amalga oshirilayotgan iqtisodiy islohotlar jarayonida hududlarning transport-logistika salohiyatini rivojlantirishga alohida e’tibor qaratilmoqda. Hududiy iqtisodiy rivojlanish strategiyalarida transport va logistika infratuzilmasini modernizatsiya qilish, logistika xizmatlarini diversifikatsiya qilish hamda integratsiyalashgan transport tizimlarini shakllantirish muhim vazifalar sifatida belgilangan. Bu jarayonda Qashqadaryo mintaqasi o‘zining qulay geografik joylashuvi, sanoat va qishloq xo‘jaligi ishlab chiqarish hajmi, ichki va tashqi bozorlar bilan bog‘lovchi transport yo‘nalishlari mavjudligi bilan alohida ahamiyat kasb etadi.

Qashqadaryo mintaqasining iqtisodiy salohiyatini kengaytirishda transport-logistika integratsiyasi muhim rol o‘ynaydi. Mintaqada ishlab chiqarilayotgan mahsulotlarni o‘z vaqtida va samarali yetkazib berish, eksport-import operatsiyalarini rivojlantirish hamda investitsiya jarayonlarini faollashtirish bevosita transport va logistika tizimlarining integratsiyalashgan holda faoliyat yuritishiga bog‘liqdir. Biroq, mavjud infratuzilma va logistika xizmatlari imkoniyatlari mintaqaning to‘liq iqtisodiy salohiyatini ro‘yobga chiqarish uchun yetarli darajada samarali ishlatilmayotgani ayrim muammolar mavjudligini ko‘rsatadi.

Shu munosabat bilan, transport-logistika integratsiyasining Qashqadaryo mintaqasi iqtisodiy salohiyatiga ta’sirini ilmiy jihatdan tahlil qilish, uning iqtisodiy samaradorligini baholash hamda integratsiya jarayonlarini rivojlantirish bo‘yicha amaliy takliflar ishlab chiqish dolzarb ahamiyat kasb etadi. Mazkur maqolaning maqsadi transport-logistika integratsiyasi asosida Qashqadaryo mintaqasining iqtisodiy salohiyatini kengaytirish imkoniyatlarini aniqlash, mavjud holatni baholash va ushbu yo‘nalishda ilmiy asoslangan xulosalar hamda tavsiyalar ishlab chiqishdan iboratdir.

Adabiyotlar tahlili. Transport-logistika integratsiyasi va uning hududiy iqtisodiy rivojlanishga ta’siri masalalari zamonaviy iqtisodiy tadqiqotlarda muhim ilmiy yo‘nalish sifatida qaralmoqda. Ilmiy adabiyotlarda transport infratuzilmasi va logistika xizmatlarining o‘zaro integratsiyalashuvi ishlab chiqarish jarayonlarining uzluksizligini ta’minlash, tashish xarajatlarini kamaytirish hamda hududlarning raqobatbardoshligini oshirishga xizmat qiluvchi asosiy omil sifatida talqin etiladi.

Ayniqsa, hududiy iqtisodiyotlar rivojida integratsiyalashgan transport-logistika tizimlarining ahamiyati tobora ortib bormoqda.

Mahalliy olimlar tadqiqotlarida transport-logistika tizimining iqtisodiy mazmuni va uning samaradorligini oshirish masalalari keng yoritilgan. Jumladan, A.J.Tursunov o'z ilmiy ishlarida temiryo'l transporti tarmoqlari va logistika infratuzilmasining iqtisodiy hamda texnologik uyg'unligini ta'minlash hududiy iqtisodiyot samaradorligini oshirishning muhim sharti ekanligini asoslab bergan¹. Muallif transport tarmoqlarining integratsiyalashuvi ishlab chiqarish va tashish jarayonlarida qo'shilgan qiymat yaratishga xizmat qilishini ta'kidlaydi.

Shuningdek, B.B.Tursunovning tadqiqotlarida transport-logistika xizmatlarini boshqarish mexanizmlarini takomillashtirish masalalari ko'rib chiqilib, integratsiyalashgan yondashuv orqali logistika xizmatlarining iqtisodiy samaradorligini oshirish mumkinligi ilmiy jihatdan asoslangan². Muallif transport va logistika tizimlari o'rtasidagi muvofiqlashtirilgan boshqaruv hududiy rivojlanishga ijobiy ta'sir ko'rsatishini qayd etadi.

M.A.Qodirov tomonidan olib borilgan ilmiy izlanishlarda hududiy logistika markazlarining faoliyati va ularning iqtisodiy samaradorligi tahlil qilinib, logistika infratuzilmasining rivojlanishi hududiy iqtisodiy salohiyatni kengaytirishda muhim rol o'ynashi ko'rsatib berilgan³. Muallif logistika xizmatlarining integratsiyalashuvi investitsiyaviy jozibadorlikni oshirishga xizmat qilishini ta'kidlaydi.

Xorijiy olimlar ishlarida transport-logistika integratsiyasi global ta'minot zanjiri va strategik boshqaruv nuqtai nazaridan tadqiq etilgan. D.J.Bowersox va D.J.Closs transport va logistika tizimlarining integratsiyalashuvi ta'minot zanjiri samaradorligini oshirishda hal qiluvchi ahamiyatga ega ekanligini ilmiy asoslab bergan⁴. Ularning fikricha, integratsiyalashgan logistika tizimi hududlarning xalqaro bozorlarga chiqish imkoniyatlarini kengaytiradi. M.Christopher esa logistika va ta'minot zanjiri boshqaruvini strategik darajada tashkil etish hududiy raqobatbardoshlikni oshirishning muhim omili ekanligini ta'kidlaydi⁵.

Mavjud ilmiy adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, transport-logistika integratsiyasi keng o'rganilgan bo'lsa-da, uning Qashqadaryo mintaqasi sharoitidagi iqtisodiy salohiyatni kengaytirishga ta'siri yetarli darajada kompleks tadqiq etilmagan. Shu bois, mazkur maqolada ushbu ilmiy bo'shliqni to'ldirishga alohida e'tibor qaratiladi.

¹ A. J. Tursunov, "Temir yo'l transporti tarmoqlarining samaradorligini oshirishning iqtisodiy va texnologik asoslari," *Transport va iqtisodiyot*, 2021/03, 2021/03-6.

² B. B. Tursunov, "Transport-logistika xizmatlari samaradorligini boshqarish mexanizmlari," *Transport va iqtisodiyot*, 2021/02, 2021/02-7

³ □ M. A. Qodirov, "Hududiy logistika markazlari faoliyatining iqtisodiy samaradorligi," *Iqtisodiyot va ta'lim*, 2022/01, 2022/01-9.

⁴ D. J. Bowersox, D. J. Closs, *Logistical Management: The Integrated Supply Chain Process*, McGraw-Hill, New York, 2013

⁵ M. Christopher, *Logistics and Supply Chain Management*, Pearson Education, London, 2016.

Asosiy qism. Qashqadaryo mintaqasida transport-logistika tizimi hududiy iqtisodiyotning barqaror faoliyat yuritishini ta'minlovchi asosiy infratuzilmaviy bo'g'inlardan biri hisoblanadi. Transport va logistika xizmatlari ishlab chiqarish jarayonlarining uzluksizligini ta'minlab, tayyor mahsulotlarni ichki va tashqi bozorlarga yetkazib berishda muhim vosita sifatida namoyon bo'lmoqda. Mintaqada sanoat va qishloq xo'jaligi mahsulotlari ishlab chiqarish hajmlarining izchil ortib borishi transport-logistika xizmatlariga bo'lgan ehtiyojni keskin kuchaytirmoqda. Xususan, xomashyo yetkazib berish, tayyor mahsulotlarni tashish va saqlash jarayonlarining samaradorligi bevosita transport-logistika tizimining rivojlanganlik darajasi bilan bog'liqdir.

Rasmiy statistik ma'lumotlar asosida olib borilgan tahlillar Qashqadaryo viloyatida transport xizmatlari hajmining so'nggi yillarda barqaror va izchil o'sish tendensiyasiga ega ekanini ko'rsatadi. Transport xizmatlari hajmining oshishi hududiy iqtisodiy faollikning kuchayishi, ishlab chiqarish va savdo hajmlarining kengayishi hamda logistika infratuzilmasiga yo'naltirilayotgan investitsiyalarning ortishi bilan izohlanadi. Shu bilan birga, transport-logistika xizmatlari sohasida raqobat muhitining kuchayishi va xizmatlar sifati yaxshilanishi ham ushbu o'sishga ijobiy ta'sir ko'rsatmoqda. Natijada transport-logistika integratsiyasi hududiy iqtisodiyotning muhim strategik yo'nalishiga aylanib, mintaqaning iqtisodiy salohiyatini kengaytirishda muhim omil sifatida namoyon bo'lmoqda.

Quyidagi jadvalda Qashqadaryo viloyatida transport xizmatlari hajmining yillar bo'yicha dinamikasi aks ettirilgan bo'lib, u transport-logistika tizimining rivojlanish sur'atlarini baholash imkonini beradi. Jadval ma'lumotlari transport xizmatlari hajmining yildan-yilga ortib borayotganini ko'rsatib, logistika xizmatlarining hududiy iqtisodiy rivojlanishdagi rolini yaqqol tasdiqlaydi. Ushbu ko'rsatkichlar transport-logistika integratsiyasini chuqurlashtirish orqali ishlab chiqarish tannarxini kamaytirish, yetkazib berish muddatlarini qisqartirish hamda hududiy raqobatbardoshlikni oshirish imkoniyatlari mavjudligini ko'rsatadi.

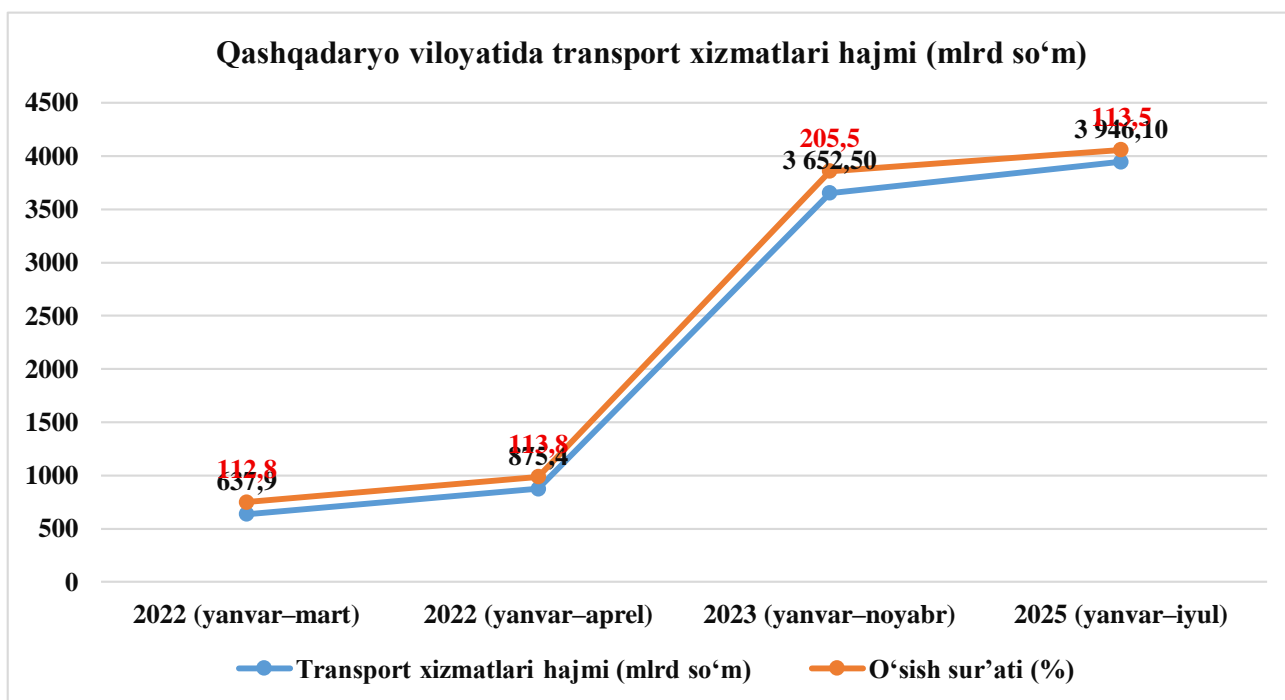
1-jadval

Qashqadaryo viloyatida transport xizmatlari hajmi (mlrd so'm)⁶

Yil (davr)	Transport xizmatlari hajmi (mlrd so'm)	O'sish sur'ati (%)
2022 (yanvar–mart)	637,9	112,8
2022 (yanvar–aprel)	875,4	113,8
2023 (yanvar–noyabr)	3 652,5	205,5
2025 (yanvar–iyul)	3 946,1	113,5

⁶ Qashqadaryo viloyati statistika boshqarmasi ma'lumotlari (qashstat.uz)

Jadval ma'lumotlari transport xizmatlari hajmining barqaror o'sib borayotganini ko'rsatadi. Ayniqsa, 2023-yilda qayd etilgan yuqori o'sish sur'ati transport-logistika xizmatlarining hududiy iqtisodiy faollikdagi rolini sezilarli darajada oshganini tasdiqlaydi.

1-rasm. Qashqadaryo viloyatida transport xizmatlari hajmi (mlrd so'm)⁷

Transport-logistika integratsiyasining samaradorligi transport turlarining o'zaro muvofiqlashtirilgan holda faoliyat yuritish darajasi bilan belgilanadi. Qashqadaryo viloyatida transport xizmatlari tarkibining tahlili shuni ko'rsatadiki, logistika jarayonlarida avtomobil transporti yetakchi o'rinni egallab, hudud ichidagi yuk va tovar oqimlarining tezkorligini ta'minlamoqda. Shu bilan birga, transport turlari o'rtasidagi nisbatlarni aniq baholash integratsiya imkoniyatlarini aniqlashda muhim ahamiyat kasb etadi. Xususan, viloyatda transport xizmatlari tarkibi quyidagi ko'rinishda shakllangan:

2-jadval.

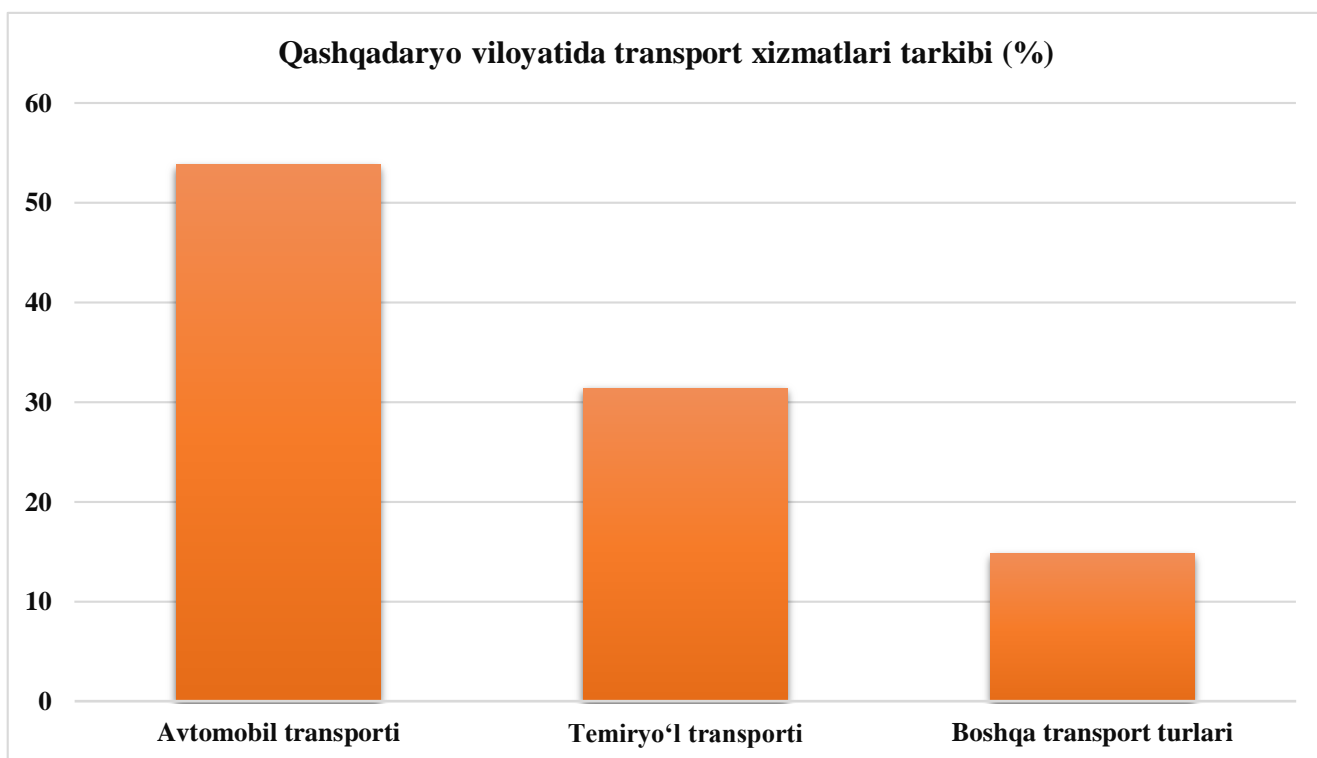
Qashqadaryo viloyatida transport xizmatlari tarkibi (foizda)⁸

Qashqadaryo viloyatida transport xizmatlari tarkibi (foizda)	
Temiryo'l transporti	

⁷ Muallif ishlanmasi

⁸ O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi ma'lumotlari (stat.uz)

Jadval ma'lumotlaridan ko'rinib turibdiki, avtomobil transportining yuqori ulushi logistika xizmatlarining moslashuvchanligi va tezkorligini ta'minlaydi, ayniqsa qisqa va o'rta masofalardagi yuk tashish jarayonlarida ushbu transport turi ustunlikka ega. Biroq, temiryo'l transportining 31,4 foizlik ulushi mintaqada yirik hajmdagi va uzoq masofalarga yo'naltirilgan yuk tashishlar uchun yetarli salohiyat mavjudligini ko'rsatadi. Ushbu holat avtomobil va temiryo'l transporti o'rtasida integratsiyani kuchaytirish orqali multimodal transport tizimlarini rivojlantirish imkonini beradi. Natijada, transport xarajatlarini kamaytirish, yetkazib berish muddatlarini optimallashtirish va logistika zanjirining umumiy iqtisodiy samaradorligini oshirish mumkin bo'ladi. Shunday qilib, transport xizmatlari tarkibining mavjud tuzilmasi Qashqadaryo viloyatida transport-logistika integratsiyasini chuqurlashtirish uchun muhim iqtisodiy asos bo'lib xizmat qiladi.

2-rasm. Qashqadaryo viloyatida transport xizmatlari tarkibi (%)⁹

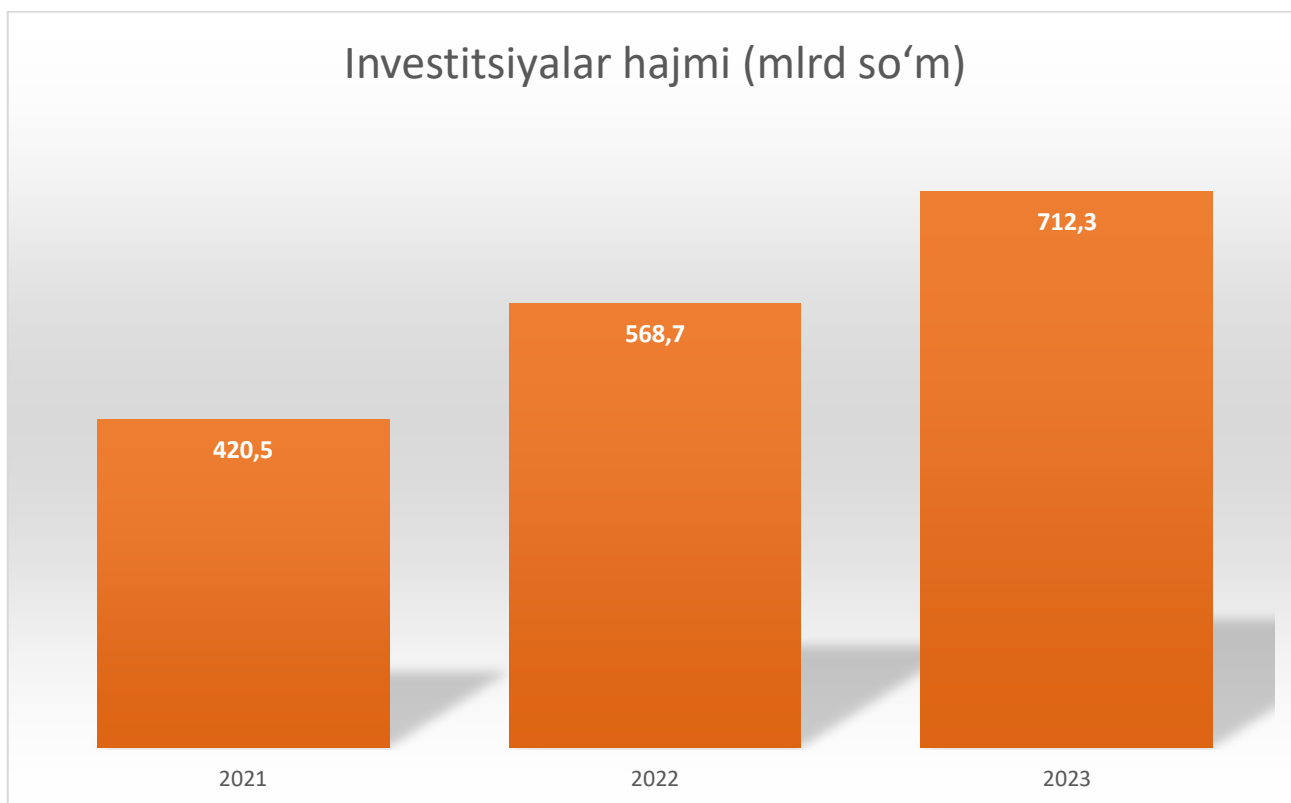
Transport-logistika integratsiyasining iqtisodiy samaradorligi nafaqat xizmatlar hajmi, balki logistika infratuzilmasiga yo'naltirilayotgan investitsiyalar bilan ham belgilanadi. Qashqadaryo mintaqasida so'nggi yillarda transport va logistika infratuzilmasiga jalb etilgan investitsiyalar hajmi ortib bormoqda.

⁹ Muallif ishlanmasi

Qashqadaryo viloyatida transport-logistika infratuzilmasiga investitsiyalar¹⁰

Investitsiyalar hajmi (mlrd so‘m)	

Jadval ma’lumotlari investitsiyalar hajmining yildan-yilga ortib borayotganini ko‘rsatadi. Bu holat logistika infratuzilmasining modernizatsiya qilinishi, logistika markazlari va omborxonalar majmualarining rivojlanishi uchun zarur shart-sharoitlar yaratilayotganini anglatadi. Natijada transport-logistika integratsiyasi kuchayib, hududiy iqtisodiy salohiyatni kengaytirishga xizmat qilmoqda.

3-rasm. Qashqadaryo viloyatida transport-logistika infratuzilmasiga investitsiyalar¹¹

Olib borilgan tahlillar shuni ko‘rsatadiki, Qashqadaryo mintaqasida transport-logistika integratsiyasi iqtisodiy salohiyatni kengaytirishda muhim rol o‘ynamoqda.

¹⁰ O‘zbekiston Respublikasi Investitsiyalar va tashqi savdo vazirligi hamda statistika organlari ma’lumotlari

¹¹ O‘zbekiston Respublikasi Investitsiyalar va tashqi savdo vazirligi hamda statistika organlari ma’lumotlari

Transport xizmatlari hajmining o'sishi, transport turlari o'rtasidagi integratsiya darajasining ortishi va infratuzilmaga yo'naltirilayotgan investitsiyalar hududiy iqtisodiy rivojlanishni rag'batlantirmoqda. Shu bilan birga, multimodal transport tizimlarini rivojlantirish va logistika jarayonlarini raqamlashtirish orqali transport-logistika integratsiyasining iqtisodiy samaradorligini yanada oshirish imkoniyatlari mavjud.

Tahlillar va asosiy natijalar. Qashqadaryo mintaqasida transport-logistika integratsiyasining iqtisodiy samaradorligini baholash maqsadida transport xizmatlari hajmi, transport turlari tarkibi, infratuzilmaga yo'naltirilgan investitsiyalar hamda logistika jarayonlarining muvofiqlashuv darajasi asosiy tahlil obyektlari sifatida tanlandi. Rasmiy statistik ma'lumotlar asosida olib borilgan tahlillar transport-logistika tizimi hududiy iqtisodiyotning barqaror rivojlanishida muhim rol o'ynayotganini ko'rsatdi.

Avvalo, transport xizmatlari hajmining yillar davomida barqaror o'sib borishi Qashqadaryo mintaqasida logistika xizmatlariga bo'lgan talabning kuchayganidan dalolat beradi. Ushbu holat sanoat va qishloq xo'jaligi ishlab chiqarish hajmlarining kengayishi, ichki va tashqi savdo aloqalarining faollashuvi hamda transport infratuzilmasiga jalb etilayotgan investitsiyalar bilan chambarchas bog'liqdir. Transport xizmatlari hajmining ortishi logistika jarayonlarining iqtisodiy faollikni rag'batlantiruvchi infratuzilmaviy omilga aylanganini tasdiqlaydi.

Transport xizmatlari tarkibi bo'yicha olib borilgan tahlillar avtomobil transportining ustun ulushga ega ekanini ko'rsatdi. Avtomobil transportining yuqori ulushi logistika jarayonlarida tezkorlik va moslashuvchanlikni ta'minlayotgan bo'lsa-da, temiryo'l transporti bilan integratsiyaning yetarli darajada rivojlanmaganligi ayrim holatlarda transport xarajatlarining oshishiga olib kelishi mumkin. Shu bois, avtomobil va temiryo'l transporti o'rtasidagi integratsiyani kuchaytirish multimodal transport tizimlarini rivojlantirish uchun muhim imkoniyat sifatida baholandi.

Tahlillar natijalari shuni ko'rsatdiki, transport-logistika integratsiyasi darajasi oshgani sari yuk tashish jarayonlarining samaradorligi ortib, yetkazib berish muddatlari qisqarib bormoqda. Bu esa mahsulot tannarxining pasayishiga, ishlab chiqaruvchi va iste'molchi o'rtasidagi iqtisodiy aloqalarning mustahkamlanishiga xizmat qilmoqda. Ayniqsa, yirik hajmdagi yuklarni temiryo'l transporti orqali, so'ngra avtomobil transporti yordamida manzilga yetkazish amaliyoti logistika xarajatlarini optimallashtirish imkonini bermoqda.

Logistika infratuzilmasiga yo'naltirilayotgan investitsiyalar tahlili ham ijobiy tendensiyaning namoyon etdi. So'nggi yillarda transport va logistika obyektlariga jalb etilayotgan investitsiyalar hajmining ortishi logistika markazlari, omborxonalar majmualari va transport tarmoqlarining rivojlanishiga xizmat qilmoqda. Natijada transport-logistika tizimining texnik va tashkiliy darajasi oshib, integratsiya jarayonlari

yanada faollashmoqda.

Umumlashtirilgan tahlil natijalariga ko'ra, transport-logistika integratsiyasi Qashqadaryo mintaqasining iqtisodiy salohiyatini kengaytirishda muhim omil sifatida namoyon bo'lmoqda. Transport xizmatlari hajmining o'sishi, transport turlari o'rtasidagi integratsiya darajasining ortishi va logistika infratuzilmasiga yo'naltirilayotgan investitsiyalar hududiy iqtisodiy rivojlanishni jadallashtirmoqda. Shu bilan birga, multimodal transport tizimlarini rivojlantirish, logistika jarayonlarini raqamlashtirish va transport turlari o'rtasidagi muvofiqlashtirishni kuchaytirish orqali transport-logistika integratsiyasining iqtisodiy samaradorligini yanada oshirish imkoniyatlari mavjudligi aniqlab berildi.

Natijada, olib borilgan tahlillar transport-logistika integratsiyasi Qashqadaryo mintaqasida ishlab chiqarish samaradorligini oshirish, investitsiyaviy jozibadorlikni kuchaytirish va hududiy raqobatbardoshlikni ta'minlashda muhim strategik ahamiyatga ega ekanini ilmiy jihatdan tasdiqladi.

Xulosa va takliflar. Olib borilgan tadqiqot natijalari Qashqadaryo mintaqasida transport-logistika integratsiyasi hududiy iqtisodiyotning barqaror rivojlanishini ta'minlovchi muhim infratuzilmaviy omil ekanini ko'rsatdi. Rasmiy statistik ma'lumotlar va tahliliy baholashlar transport xizmatlari hajmining so'nggi yillarda izchil o'sib borayotganini, logistika tizimi sanoat va qishloq xo'jaligi ishlab chiqarishi, savdo hamda ta'minot zanjiri jarayonlari bilan tobora uzviy bog'lanib borayotganini tasdiqladi. Transport xizmatlari tarkibida avtomobil transportining yetakchi o'rinni egallashi hudud ichidagi logistika jarayonlarining moslashuvchanligini ta'minlayotgan bo'lsa-da, temiryo'l transporti bilan integratsiyaning yetarli darajada chuqurlashmaganligi logistika xarajatlarini optimallashtirish imkoniyatlarini to'liq ishga solishga to'sqinlik qilmoqda. Shu bilan birga, logistika infratuzilmasiga yo'naltirilayotgan investitsiyalar transport-logistika tizimining texnik va tashkiliy darajasini oshirib, mintaqaning iqtisodiy salohiyatini kengaytirishga xizmat qilmoqda.

Tadqiqot natijalaridan kelib chiqib, Qashqadaryo mintaqasida transport-logistika integratsiyasini yanada rivojlantirish uchun bir qator amaliy takliflarni ilgari surish maqsadga muvofiqdir. Avvalo, avtomobil va temiryo'l transporti o'rtasida samarali muvofiqlashtirilgan multimodal transport tizimlarini rivojlantirish zarur, bu yuk tashish xarajatlarini kamaytirish va yetkazib berish muddatlarini qisqartirish imkonini beradi. Shuningdek, logistika markazlari va omborxonalar infratuzilmasini zamonaviy talablar asosida modernizatsiya qilish, raqamli logistika platformalarini joriy etish orqali logistika jarayonlarining shaffofligi va boshqaruv samaradorligini oshirish lozim. Bundan tashqari, transport-logistika xizmatlari sohasida investitsiya muhitini yaxshilash, xususiy sektor ishtirokini kengaytirish hamda malakali kadrlar tayyorlash tizimini rivojlantirish transport-logistika integratsiyasining uzoq muddatli iqtisodiy samaradorligini ta'minlashga xizmat qiladi.

Umuman olganda, transport-logistika integratsiyasini chuqurlashtirish Qashqadaryo mintaqasining iqtisodiy salohiyatini oshirish, hududiy raqobatbardoshlikni kuchaytirish va barqaror iqtisodiy o'sishni ta'minlashning muhim strategik yo'nalishi sifatida namoyon bo'ladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. A. J. Tursunov, "Temir yo'l transporti tarmoqlarining samaradorligini oshirishning iqtisodiy va texnologik asoslari," Transport va iqtisodiyot, 2021/03, 2021/03-6.
2. B. B. Tursunov, "Transport-logistika xizmatlari samaradorligini boshqarish mexanizmlari," Transport va iqtisodiyot, 2021/02, 2021/02-7.
3. M. A. Qodirov, "Hududiy logistika markazlari faoliyatining iqtisodiy samaradorligi," Iqtisodiyot va ta'lim, 2022/01, 2022/01-9.
4. Sh. R. Ismoilov, "Transport infratuzilmasining hududiy iqtisodiy rivojlanishga ta'siri," Iqtisodiyot nazariyasi va amaliyoti, 2020/02, 2020/02-11.
5. D. J. Bowersox, D. J. Closs, *Logistical Management: The Integrated Supply Chain Process*, McGraw-Hill, New York, 2013.
6. M. Christopher, *Logistics and Supply Chain Management*, Pearson Education, London, 2016.
7. O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi, *Transport xizmatlari bo'yicha hududiy statistik ma'lumotlar*, Toshkent, 2023.
8. Qashqadaryo viloyati statistika boshqarmasi, *Qashqadaryo viloyatida transport xizmatlari va yuk tashish ko'rsatkichlari*, Qarshi, 2023–2025.
9. O'zbekiston Respublikasi Qonuni, "Transport to'g'risida", Toshkent, amaldagi tahrir.
10. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarori, "O'zbekiston Respublikasida transport-logistika tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi", Toshkent, 2022.
11. O'zbekiston Respublikasi Transport vazirligi, *Transport-logistika infratuzilmasini rivojlantirish bo'yicha tahliliy materiallar*, Toshkent, 2023.
12. O'zbekiston Respublikasi Investitsiyalar, sanoat va savdo vazirligi, *Transport va logistika sohasiga investitsiyalar bo'yicha ma'lumotlar*, Toshkent, 2023.
13. O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi, *Transport xizmatlari tarkibi va turlari bo'yicha statistik to'plam*, Toshkent, 2022.
14. World Bank, *Logistics Performance Index: Global Rankings and Regional Analysis*, Washington, DC, 2023.